
3 Vragenuur

Vragen van het lid Van Gent aan de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie over **de miljarden die bespaard kunnen worden door het nieuwe werken**.

□

Mevrouw Van Gent (GroenLinks):

Voorzitter. De miljarden liggen op straat en liggen voor het grijpen. Dit zal de minister van Economische Zaken, en naar ik verwacht het hele kabinet, enorm aanspreken. Er moet met heel veel pijn 18 mld. worden bespaard en nu blijkt uit een onderzoek dat een deel daarvan met veel minder pijn en zelfs met goede effecten kan worden opgelost. Gisteren werd een onderzoek van PricewaterhouseCoopers bekend waaruit de volgende economische effecten blijken van het nieuwe werken, dus meer flex en meer thuis. Als 20% van de beroepsbevolking in 2015 één dag per week thuis werkt, kan dat 2 mld. opleveren. Werken zij twee dagen per week thuis, dan kan dit zelfs oplopen tot 3 mld. Kassa! Ook nog eens 180.000 auto's minder op de weg, dus minder files, minder luchtverontreiniging en minder verkeersslachtoffers. Wederom: kassa! De productiviteit en effectiviteit van de werknemers stijgen, de kosten van kantoorruimtes lopen terug; dus ook voor de werkgevers: kassa! Natuurlijk moeten we de risico's niet vergeten. Bij werkgevers zijn er nog veel vragen. We moeten de risico's met betrekking tot overwerken en de grens tussen privé en werk niet negeren. Het is wel een voordeel dat het geld bespaart, arbeid-zorgcombinaties beter mogelijk maakt en kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt hierdoor eerder aan de slag komen.

Ik kom bij mijn vraag aan de minister van EL&I. Er zijn grote kansen, maar wat doet het kabinet? Denkt het kabinet verder dan morgen? Hoe draagt het kabinet bij aan de cultuuromslag die nodig is om het nieuwe werken succesvoller te maken? Is het kabinet bereid om een norm te stellen met betrekking tot het nieuwe werken? En zou het geen goed idee zijn als het Sociaal en Cultureel Planbureau eens onderzoek deed naar de manier waarop miljarden kunnen worden bespaard als ook de rijksoverheid een helpende hand toesteeft?

□

Minister Verhagen:

Voorzitter. Ik dank mevrouw Van Gent voor haar vragen en enthousiasme ten aanzien van het nieuwe werken. Wie weet zouden we in het vervolg mondelinge vragen via Skype kunnen doen, of via live streaming; dan zouden we ook op dat punt het goede voorbeeld geven. Ik ben blij met de positieve reactie van mevrouw Van Gent op het nieuwe werken. Ik gaf zelf afgelopen maandag het startschot voor de Week van het nieuwe werken. Dat heb ik, geheel in lijn met het voorbeeld van het nieuwe werken, vanaf mijn thuisadres gedaan, via Twitter.

De Week van het nieuwe werken wordt door vele partners in het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en ook de overheid ondersteund. Uit berekeningen van PricewaterhouseCoopers blijkt dat je hiermee inderdaad miljarden zou kunnen besparen. Het kabinet ondersteunt dit. Wij stimuleren dat werkgevers en werknemers op dit

gebied initiatieven nemen. De sociale partners zijn in eerste instantie verantwoordelijk voor de totstandkoming hiervan, voor een meer flexibel arbeidspatroon. Er worden steeds meer afspraken hierover gemaakt in cao's. Deze insteek wordt ook gekozen door de minister van Infrastructuur en Milieu, die een Taskforce Mobiliteitsmanagement heeft ingesteld onder leiding van Lodewijk de Waal. Het kabinet pakt echter ook zeker zijn eigen rol. Het nieuwe werken wordt ondersteund in het regeerakkoord. Het biedt iedereen de genoemde voorbeelden: minder files, flexibiliteit, een betere aansluiting tussen werk en privé. Wij zorgen met name voor de juiste wet- en regelgeving, zodat er geen onnodige beperkingen worden opgelegd. Wij, en meer specifiek staatssecretaris De Krom, zorgen ervoor dat overbodige arboregels worden geruimd. Wij willen dus met name belemmeringen weghalen die op dit moment bestaan voor thuis- en telewerken. De verschillende ministeries helpen mee om de procedures beter af te stemmen.

Mevrouw Van Gent (GroenLinks):

Niet voor niets was er weer een onderzoek. Met collega Van Hijum van het CDA heb ik een initiatiefwetsvoorstel gemaakt over flexibel werken en thuiswerken. Wij hebben dat mede gedaan omdat wat er allemaal gebeurt nu veel te vrijblijvend is; wij krijgen daar signalen over. Grote kansen blijven liggen. De minister heeft vanuit zijn thuisadres de Week van het nieuwe werken ingeluid. Symbool van het nieuwe werken is de roze badjas en ik ben benieuwd of de minister die toen aanhad. Maar voordat we te veel in details treden, mijn serieuze vraag is natuurlijk dat het kabinet, in plaats van niet-werken, gewoon aan de slag gaat met het nieuwe werken. Ik heb een heel concrete vraag gesteld: gaat het kabinet een norm stellen? Het nieuwe werken rules this country. En zal het kabinet vervolgonderzoek laten doen, bijvoorbeeld door het Sociaal en Cultureel Planbureau, om te bezien hoe wij de grote voordelen die PricewaterhouseCoopers heeft berekend, kunnen verzilveren? Het gaat namelijk om een win-win-situatie. Ik vind dat het kabinet het iets te vrijblijvend aanpakt en te veel laat liggen.

Minister Verhagen:

Ik ben dat uiteraard niet met mevrouw Van Gent eens. Ik moet haar ook teleurstellen: ik heb geen roze badjas. Die had ik dus ook niet aan toen ik via Twitter de nieuwe werkweek inluidde. Het gaat met name om mentaliteits- en cultuurverandering. In de bedrijfslevenbrief heb ik gesproken over sociale innovatie. Zoals PricewaterhouseCoopers ook aanbeveelt, zetten we daarom vooral in op bewustwording en het verzamelen van best practices. We moeten slimmer gebruikmaken van bestaande ontwikkelingen. Dat doen we onder andere via Kamers van Koophandel en ondernemerspleinen, via Syntens en via TNO. De topsectoren zullen sociale innovatie meenemen in hun innovatiecontracten. Wij zijn dus wel degelijk hard bezig met het wegnemen van regels die op dit moment het nieuwe werken in de weg staan.

Mevrouw Van Gent vraagt mij verder hoe ik sta tegenover het conceptwetsvoorstel dat onder anderen zij heeft ingediend.

Mevrouw Van Gent (GroenLinks):

Dat heb ik niet gevraagd. Ik heb wel gevraagd om een vervolgonderzoek door het Centraal Planbureau. Ook wil ik weten wat de doelstellingen zijn van het kabinet voor

Verhagen

2015, wanneer 20% van de beroepsbevolking thuis gaat werken. Bij één dag per week gaat het om 2 mld., bij twee dagen per week om 3 mld. Daarop krijg ik helemaal geen antwoord.

Minister Verhagen:

Ik heb aangegeven wat wij aan het doen zijn. Collega De Krom pakt in Brussel Europese regels aan die op dit moment belemmerend werken.

Dan het gevraagde onderzoek. Het staat de Kamer uiteraard vrij om in het kader van initiatiefwetsvoorstel-Van Gent/Van Hijum het CPB te vragen in hoeverre dit een bijdrage zal leveren aan het nieuwe werken zoals mevrouw Van Gent dat voor ogen heeft.

In het licht van wat in het regeerakkoord staat, nemen wij als kabinet de initiatieven die nodig zijn om het nieuwe werken te stimuleren. Ik weet dat wij veel meer kunnen bereiken door het wegnemen van belemmeringen, regels die het in de weg staan, dan met nieuwe wetsvoorstellen of nieuwe regels.

De voorzitter:

Een laatste vraag van mevrouw Van Gent.

Mevrouw Van Gent (GroenLinks):

Misschien vraag ik het te moeilijk, dus laat ik het makkelijk vragen. Heeft het kabinet doelstellingen voor het nieuwe werken? Naar welke percentages wordt gestreefd? Wat levert het ons op? Welke belemmeringen nemen we weg? Ik heb nog geen begin van een antwoord daarop gekregen. Dat lijkt me toch niet zo lastig. Als je vanuit huis het nieuwe werken kunt openen, moet je in de Tweede Kamer toch antwoord kunnen geven op deze vragen.

Minister Verhagen:

Zoals ik al heb gezegd, gebeurt er heel veel. Overbodige arboregels worden opgeruimd. In het kader van sociale innovatie nemen we maatregelen om ervoor te zorgen dat het meer wordt gestimuleerd. Met het wegnemen van beperkende regelgeving zetten wij in op het stimuleren van het nieuwe werken. Mevrouw Van Gent vraagt: hoeveel werknemers moeten gaan meedoen aan het nieuwe werken? Ik denk dat we ons niet moeten vastleggen op een percentage. De taskforce en PricewaterhouseCoopers zeggen ook niet: er moeten nu zoveel mensen twee dagen thuis gaan werken. Zij zeggen wel: er liggen kansen en die moeten we benutten. Zelfs met haar wetsvoorstel kan mevrouw Van Gent niet zekerstellen dat 40% van de Nederlandse bevolking opeens twee dagen per week thuiszit. Hoewel, misschien lukt dat wel, maar dan om andere redenen.

De heer Van Vliet (PVV):

Voorzitter. Dat nieuwe werken van mevrouw Van Gent levert volgens mij vooral nieuwe regels op. Is de minister het met mij eens dat je het regelen van dit soort zaken toch echt zou moeten overlaten aan ondernemers en hun werknemers? Anders tast het zelfs de vrijheid van het ondernemerschap aan. Die mensen moeten toch zelf weten hoe ze dat inrichten? Is de minister dat met mij eens?

Minister Verhagen:

Ik heb gesteld dat het kabinet van mening is dat het nieuwe werken grote voordelen kan opleveren. Dat is ook de reden dat we in het regeerakkoord een aantal elementen daarover hebben opgenomen. Tegelijkertijd gelooft het

kabinet in goede afspraken tussen werkgevers en werknemers. Dit rapport laat ook zien dat het voor beide een win-winsituatie kan zijn. De basis is echter vertrouwen. Daar kan de overheid niet voor zorgen. Daar horen de sociale partners zelf zorg voor te dragen. Dat stimuleren wij, maar we leggen het niet op.

Mevrouw Schaart (VVD):

Kan de minister dat stimuleren nader toelichten? Ook de VVD-fractie is absoluut voor het nieuwe werken. Dat juichen wij heel erg toe, maar dat moeten we niet vanuit Den Haag dichtregelen met allerlei regeltjes en andere acties, want het is inderdaad aan de ondernemers en aan werkgevers en werknemers zelf om wat te doen aan het nieuwe werken.

Minister Verhagen:

Mevrouw Schaart, dat ben ik met u eens. Het gaat dus met name om een mentaliteits- en cultuurverandering. Dat stimuleren wij onder andere via initiatieven, ook in het kader van de sociale innovatie. Voor het slimmer gebruikmaken van bestaande ontwikkelingen zetten we ook Syntens in, de kamers van koophandel en ondernemerspleinen, evenals TNO, zeg ik tot uw geruststelling. Kijkt u naar de definitie van thuiswerk. Het nieuwe werken gaat straks ook onder thuiswerk vallen. Als je die definitie oprekt, kun je al veel meer mogelijk maken dan nu mogelijk is. Dat soort elementen en dat soort initiatieven nemen wij.

De heer Verhoeven (D66):

Dit kabinet investeert enorm veel in asfalt, miljoenen en miljarden, en er wordt bijna niets geïnvesteerd in ICT om thuis- en telewerken goed mogelijk te maken voor veel meer mensen. Is dat nu niet de blinde vlek van dit kabinet? Vindt de minister niet dat er een klein beetje meer geld van asfalt naar modern internet toe kan, om dat thuiswerken veel beter en breder inzetbaar te krijgen?

Minister Verhagen:

Ik ben dat absoluut niet eens met de heer Verhoeven. Wij nemen initiatieven, juist om te komen tot flexibeler huisvesting, plaats- en tijdsafhankelijk werk, kennis delen, de inzet van sociale media om burgers te informeren, e-participatie, community forming, flexibeler werkverbanden, ambtenaar 2.0. Er zijn tal van initiatieven die juist hierop inspelen. Het is apart dat de heer Verhoeven van mening is dat de mensen vanzelf thuis blijven als wij maar geen wegen aanleggen. Ik kan hem verzekeren dat de mensen dan vanzelf in de file blijven staan en niet thuis zijn, of nog later thuis zijn.

De voorzitter:

Dank u wel. Er zijn geen aanvullende vragen meer. Ik dank de minister voor de beantwoording.